Ч. 62. Чернівці, пятниця дня 27. мая (9. червня) 1905 р. Рочник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятниції і неділї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертае ся лише на попереднє застережене. — Реклямациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерат платні в Чернівцях.

„Ми не дамось, нас більше тут!..“

(Конець).

Дискусию над справозданем др. Стоцкого розпочав поважний кіцманьский господар Ів. Ростоцкий. Із питомою собі образовостию вказує на те, що як віра без діл мертва, так мертвими остали наші грімкі оплески, коли за ними не послідують учинки, коли нарід не віднесе ся відповідно і до тих послів, що заступали його інтереси і тих, що дбали тільки про власні, личні інтереси. Винувати наших послів не може, для них належить ся тільки признанє і подяка. *(Грімкі оплески).* Помилити ся можна легко. Нераз господар купить дуже гарну худобу, а вона відтак спаршивіє, таке сталось із волоскими вільнодумцями. *(Загальний сьміх і оплески).* В подібнім дусї промавляв і Василь Веселинчук із Чорного Потока, який крім того взиває селян до заінтересовання політичними справами, бо инакше не зможуть у тих преважних справах визнати ся. Після сего забирає слово учитель п. Осип Безпалко. Завело ся на своїх „приятелях“ не лиш мужицтво, але і рускі учителї. Ми все старали ся підпирати тих людий, що мали щиро заступати народні інтереси без огляду на їх національність. В тій цїли лучили ми ся для спільної борби із учительством волоским — але й тут прийшло ся виголодувати гадину зради. Волоске учительство через свого заступника Кісановича, зсолїдаризувало ся із найновійшими „національними“ аспірациями своїх послів, проти чого із боку волоского учительства досї ніхто не піднїс голосу. П. Кісанович повідав, що дідичі можуть бути вільнодумні! Після того викаже бесїдник жерело тої віри та заявляючи, що нам нїчого вдручуватись в справи волоского учительства, пятнує русинофобний курс теперішних статий К-ча, що крутять ся головно проти особи д-ра Стоцкого. Відтак виказує теревені того панка про те, наче-б церковне питанє на Буковині вигадав Штекель, коли кривди руского народу в православній церкві прямо вопіюючі в небо. Годі й того поминути, що той політик, не признаючи анї ріжниць віроісповідних нї національних, ділить людий на таких, що вродились по сей і по той бік Днїстра. Бесїдник підносить гадку, чи не віднестись би в виду сего до краєвого учительского товариства, щоб оно видавало становий орґан всего учительства з редакциєю одвічальною перед загалом учительства, бо G. F. L. Z. се, як К-ч сам каже, є его приватна часопись. *(Грімкі оплески).* Після сего підносить о. Маланчук постійність і єдність руских послів, коли волоскі вільнодумні зрадили вже в першім роцї та ставить резолюцию, щоб ухвалити заяву признання руским послам і цїлому теперішному Вд. Союзови, *(Славно!)* а погорду і обуренє волоским новоборярам. *(п. Лупії).* До справи становища учительства супроти послідних подій забирає слово ще п. уч. Поша, який взиває руских учителїв, щоб Gemeine Lügen чи там Freie Lehrer Ztg. ніхто не предплачував, та щоб такі рішеня переведено по всїх округах. *(Славно!)* П. уч. Кошка виказує, що початок вороговання п. Кісановича супроти руских послів пішов з того, що його як редактора F. L. Z. не прошено на основні наради Вд. Союза, одначе, коли не домагали ся сего его волоскі приятелї, то нїчого не було для п. К. побивати ся руским послам. Тут поставив п. Герасимович внесене, щоб справи виключно учительскі виключити із дискусиї загальних політичних зборів, а за те відбути-б над ними окрему нараду. По ухваленю сеї резолюциї забрав слово ще селянин п. Юрчак, який в промові навіяній біблійним духом виказав історию зради від Каїна. Юди аж до нині і покликуючись на численні приміри, не бачить великої будучности і для волоских зрадників. *(Оплески).* В кінци взиває нарід до бачности перед солодкими словами обманцїв. В кінци промовив ще пос. др. Ст. Стоцкий, дякуючи присутним і бесїдникам, та піддав під голосоване 1) резолюцию із признанем для руских послів і членів Вд. Союза, а погорду і обуренє волоским зрадникам вд—ого прапору. 2) із зазивом рускої суспільности до оборотної акциї й орґанїзациї, які принято через акламацию грімкими оплесками. На сїм збори о 8 год. веч. замкнено, а після них відбула ся під проводом п. Ю. Мартинюка довірочна нарада учителїв в справі G. Fr. L. Z., якої вислїд подали ми вже в попереднім числї.

Події в Росиї.

Диктатура Трепова. „Правит. Вѣстн.“ заповідає далеко йдучі реформи департаменту поліциї. Он бачите, від яких реформ має залежати добро російских народів! Зміни на найвисших поліцийних урядах вже й наступили. Помічника міністра внутрішних справ і шефа поліциї Ридшевского іменовано сенатором — себто перенесено в стан супочинку! Єго наслїдником на уряді помічника міністра внутрішних справ і шефом жандармского корпусу іменовано петербурского генерал-ґубернатора Трепова, який остає дальше на ґенерал-ґубернаторскім уряді, на якім пролив уже тілько крови... Царский указ поручає Трепову усї справи, що відносять ся до публичного безпеченьства.

Вивінуване Трепова так широкими правами, як се зробив послідний указ, робить його із диктатора Петербурга — диктатором Росиї. Під скромним титулом помічника міністра одержав він більшу власть нїж сам міністер внутрішних справ Булиґін. До Трепова належати мають тепер справи публичного догляду і в тім напрямі будуть від него зависимі ґубернатори і префекти, дальше має він права систувати дїяльність товариств і спілок, не допускати до відбуваня конґресів, як уважати ми їх небезпечними для державн. До него належати буде також найвисший догляд над особами обжалуваними за протидержавні проступки. Одним словом, Трепов став головним командантом в борбі із внутрішним ворогом.Колиб лише його місия не скінчила ся так як командантів борби із вніїшними ворогами... Ся подія се новий доказ, що на царскому дворі панує стара, завзято-реакційна течія, яка не хоче нї кінчити нещасної війни, нї дати волю закріпощеним народам. В виду нової номінациї Трепова почув всю неодвітність своєї ролї его шеф, а радше підчинений Булиґін і покінчивши проект про скликане народних представителів, над яким стане зараз радити комітет міністрів, подав ся до димісиї, але цар єї не приняв.

Політичний перегляд.

Ґр. Більов князем. Цїсар Вільгельм II. надав канцлерови ґр. Більовови титул князя.

Димісия Делькассого. В кругах правительственних говорять, що мін. Делькассе подасть ся сими днями до димісиї, а его теку задержить сам презид. мін. Руве і розпічне безпосередні переговори з Мароком.

Альфонс XIII. в Льондонї. 5. с. м. приїхав Альфонс XIII. до Льондону. На двірци витав его король Едвард VII.; з двірця поїхав король на обід фамілїйний до палати Buckingham; вечером був король на принятю в амбасаді гішпаньскій. В середу відбуде ся похід до Сіті. Королеви буде товаришити кн. Валїї. Відтак відбуде ся приняте в Guildhall, вручене адреси міста Luncheau, вечером обід у маркіза of Lansdowne. В четвер відвідає Альфонс XIII. в товаристві Едварда VII. Windsor, а відтак відбуде ся парада в Aldershot Відтак буде ще ґалевий обід в Buckingham, обід у кн. Валїї, обід у кн. of Connaught і велика вечірна забава в палатї Lond onderry.

Дещо з положеня економічного в Хінах. Перед кількома днями приїхав до Брукселї Хінець др. Sun Yan-Sen, щоб зголосити приступлене хіньскої партиї соціалїстичної до союза інтернаціонального. При нагоді представлення розвитку соціалїзму в Хінах, представляє він ось як коротко положене в Хінах: „Народ хіньский жиє під гнетом Манджурів, як пр. Поляки під наїздом Москалів. Для того їх першим гаслом є: Хіни для Хінців, проч з чужими гнобителями! Не належить забувати, що в Хінах нема приватної власности землї, цїла майже земля є спільною власностию і розділює ся тілько після старинних звичаїв між мешканцїв до управи. Маємо також дуже просту систему податкову: кождий платить кілько може. Не знаємо, як в Европі, нерівномірного розділу тягарів публичних, а жовті товариші хотять ту систему ще улїпшити і раз на все унеможливити гнет кляс сильнїйших над слабшими. Машини не зробили доси в Хінах такого поступу, як в Европі, переважно панує праця ручна. Доси панують у нас урядженя цехові і дїятого всї у нас є після заводів з'орґанїзовані. Положене матеріяльне робітників хіньских не є найгірше. Маємо мало бідних, а ще меньше богатих людий. Цехи боронять ся завзято перед впровадженем машин і проти европейської системи продукциї. Знаємо чим ми є: найщасливійшими між народами. Знаємо, що робітники европейскі терплять задля капіталїстичної системи продукциї і дїятого не хочемо стати невільниками машин. Ми не єсьмо основними противниками машин, але хочемо з тих овочів цивілїзациї користати для розширеня ідеї соціялїстичної. Сподїваємо ся, що за кілька лїт дійдемо до цїли, бо наші цехи є перенятї духом соціялїстичним. Ми доведемо, що вимріяний Европейцями колективізм не є химерою і звідси виплине спасенна наука для старших орґанїзаций“.

Росия й Японія.

Часописи до нинї розважують причини страшного погрому Рождественьского і находять тих причин богато. І кораблї російскі були старі, та довгою дорогою ушкоджені і залога здеморалїзована, темна, невишколена і перелякана і команда до нїчого і природа не сприяла Росиянам, бо їм сонце сьвітило в очи, мрака їх зрадила і віделонила як раз перед очима ворога, то филя несла високо, так що невправні російскі вояки не могли трафляти японьских кораблїв. Иньші це причиною погрому вважають кепский плян Рождественьского, та незгоду серед командантів, иньші знов бунт вояків і т. д. Нам видає ся найправдоподібнїйшим се, що причиною побіди Японця з одної сторони була висша інтелїґенция японьских матрозів, їх хоробрість і відвага та охота до посьвяти, які випливають з горячого патріотизму та переконаня, що они бють ся о добро вітчини, добро своїх родин і сусідів, а дальше почуте обовязку і вишколене офіцирів, та ґеніяльність начальної команди а з другої сторони брак того всего по стороні противника. Нам навіть здає ся, що коли би Тоґо зі своїми вояками мав був кораблї армати і ролю Рождественьского, а Рождественьский був у положеню Тоґа, але зі своїми вояками, то вислїд був би може в перепроваджению иньший, але в закінченю той самий: тріюмфував би Тоґо, хоть на російских кораблях. Кажуть полонені і утїкші офіцири російскі, що причиною погрому було се, що Рождественьский не знав, що Тоґо з цїлою силою жде в Мазампо, бо думав, що лише трета часть ескадри японьскої там находить ся, а дві треті пильнують двох иньших доріг до Владивостоку, але сеж власне вина команданта, що він не знав сего; чому Тоґо знав де є і що робить Рождественьский? Кажуть, що вояки російскі не хотїли бити ся. Та тут нїчого й дивного, хто через шість місяцїв надивив ся на гойдаючі ся на шибеницях трупи товаришів, що мали бути заохотою для нього до „борби за вітчину“, той не може рівнати ся

з тим, хто боре ся з переконаня за свої животні інтереси.

Та якіб там причини не складали ся на поражене Росиян, то в кождім случаю е певне і доказане подіями, що Росияни всюда дізнають поражень, нїде не відносять побід. І як в виду сего вияснити собі постанову царского правительства, щоби війну дальше вести? Як собі вияснити становище значної части преси російскої, яка шумно накликує до дальшого проливу крови, яка готова Росию признати побитою доперва тоді, „колиб Японцї заняли Кронштадт і Петербург?“ Як собі вияснити ухвалу кругів правлячих, щоби скликати представителїв народу, якіб мали дати санкцию на дальше проливане народної крови, та на затягнене нових величезних пожичок? Чим собі пояснити ту певність чиновничого правительства, що мимо такого пораженя важить ся хватати средств реакцийних внутрі себе, чого доказує аванс Трепова і заостренє указу в справах релїґійних через порученє Іґнатеву інтерпретациї того указу? Хиба тільки засліпленем, яке насилає історична немизіс, історичному пережиткови!

Мировий поклик Русвельта прогомонїв здає ся в Петербурзї без наслїдку і чиновнича Росия піде дальше на шляху цїлковитої своєї заглади.

Японцї мали вислати значно богато війска для облоги Владивостока і занятя Сахалїну. На суші сам Леневич сконстатував вже остаточно факт, що Японцї почали офензиву і посувають ся в перед.

Письма з краю.

Із Вижницї.

Загальні збори вижницкої філїї „Рускої Школи“.

Дня 2. цьвітня с. р. відбули ся в хлопячій школї в Вижници рокові загальні збори вижницкої філїї товариства „Руска Школа“. На збори явило ся 26 членів і около 30 селян, котрі прибувши на маючі ся відбувати в тім дни 1. загальні збори філїї товариства „Руска Бесїда“ прибули і на збори тов. „Руска Школа“. Загальний перебіг зборів такий: І. Збори отворив голова товариства п. інспектор Гр. Никорович і привитавши всїх присутних щирими словами, запропонував вислати на дворець зелїзничий представителїв збору у привіт маючим приїхати з Черновець відпоручникам товариств „Руска Школа“ і „Руска Бесїда“. На внесенє п. Данилюка п-на О. Балошескул, пп. М. Дашкевич, Ст. Зота і Т. Гнїдий удали ся на дворець. II. Протокол послїдних загальних зборів принято без зміни до відомости. III. Звіт з діяльности видїлу філїї тов. „Р. Школа“ здавав писар товариства Іля Храпко, котрий і представляєсь в скороченю ось як: Видїл мав 4 засїданя, Видїл закупив за 50 К твір: „Пів сотнї повісток“ і розіслав по всїх руских шкільних бібліотеках. Вислав відпоручника на віче руско українського учительства у Львові 18/VIII в особі п. Корнила Данилюка і удїлив єму запомогу на покритє коштів подорожи в сумі 30 К. Урядив підчас повітової конференциї сходини получені з томболею і танцями. Дав представленє театральне „Наталка Полтавка“. Брав удїл через своїх відпоручників, на отвореня „Січи“ в Берґометї н. С., Іспасї і Вижницї, на отвореню Райфайзенки в Виженцї і на похоронї бл. п. члена Салїса в Виженцї, вислав депутацию підчас переїзду президента мінїстрів Др. Ернеста Кербера до Неполоковець. Стараньем видїлу засновано філїю товариства „Руска Бесїда“ і креовано стипендийний фонд ім. Гр. Никоровича. IV. П. Корнило Данилюк складає звіт з участи в вічу руско-українського учительства у Львові, що всї присутні з подякою приняли до відомости. V. Із справозданя касового, котре складав скарбник товариства п. Осип Лучиньский, довідали ся присутні що загальний стан каси є 275 К 57 сот., а загальний стан фонду стипендийного виносить 254 К 24 сот. Стан каси провірила контрольна комісия зложена з пп. М. Данчула, Мандрика і Проданика. VI. На внесенє Мандрика удїлено уступившому видїлови обсолюторию. VII. Нововибраний видїл уконституював ся як слїдує: п. інспектор Гр. Никорович голова товариства, надучитель Юрій Гордійчук заступник голови, надучитель Осип Лучиньский скарбник, надучитель Михайло Данчул контрольор, учитель Володимир Моровик писар. Надучитель Стефан Зота і учитель Петро Проданик заступники видїлових. VIII. Евентуальні відчити відпадають з причини, що нїхто не зголошує ся. IX. Вільні внесеня: п. О. Лучиньский поставив: 1. Щоби кошта на відозви о стипендийний фонд в висоті 12 К 33 сот. покрити задля заокругленя квоти з каси філїї тов. „Р. Школа“ в Вижници. Принято. 2. Щоби філїя тов. „Р. Ш.“ жертвувала на збільшенє фонду стипендійного квоту 100 К. Принято. 3. Вислати привітні телеґрами Вп. краєвому президентови Др. О. Бляйлебенови і Вп. послови вижницкого повіту Ник. Васильскови. Принято, вислано. 4. Щоби філїя постаралась о спільний льокаль для приміщеня обох руских товариств в повітї. Принято. — В самім піднесенім настрою, підчас виразу вдячности монарсї і рівночасно замкненя зборів головою входить на салю відпоручник і рівночасний голова „Рускої Бесїди“ в Чернівцях інспектор Ом. Попович. Збір витає гостя окликами „славно“ і „най жиє“, а в відповідь забирає слово п. інспектор Ом. Попович, виражаючи особливу радість із причини, що може сконстатувати, як той від давна під іменем „Глухий Кут“ — себто вижницкий повіт, показує наглядно, що рушив масово на дорогу пізнаня і держить рівний крок з учительством в борбі з темнотою; бо от половина присутних учасників, яких 30 селян прибуло на збори, зазначуючи тим згідність змаганя учительства. Промовляли еще до присутних селян учасників незвичайно влучно звісний Дмитро Шандро з Милїєва і Фока Колотило, що еще збільшило бадьорність і настрій до нарад, — дотично 1. загальних зборів філїї товариства „Руска Бесїда“, котрі як раз по двогодинній перерві відбутись мали. Збори замкнено трикратним окликом в честь цїсаря „най жиє“, а по замкненю зборів відсьпівали всї присутні „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“. — *Волод. Моровик*, писар.

Із ґімн. тов. „Січ“ в Чернівцях.

Перші загальні збори ґімнастичного товариства „Січ“ в Чернівцях відбули ся дня 2. червня 1905 о 6-ій годинї по полудни в салї „Народного Дому“ в Чернівцях зараз по розвязаню тов. „Український Сокіл“, який передав все своє майно „Січи“ при досить численній участи черновецких Українцїв. Збори отворив п. Василь Сїмович і покликав на січового батька п. посла Єротея Пігуляка.

В довгій і зрозумілій промові представив кошовий батько цїль таких товариств для нашого народу взагалї, а для мійскої інтелїґенциї з окрема. Коли сільска молодїж вчить ся в таких товариствах попри пожарництво ще і орґанїзациї, то ми сталимо в них свої сили, відповідно до засади, що лише в здоровому тїлї може і здорова душа бути! — Та в хвилю, коли по всїм краю ростуть такі товариства, ми, яко інтелїґенция, мусимо подбати також і про те, щоби вести провід в таких товариствах, а се стане лише тоді, коли самі навчимо ся всїх січових вправ, коли самі зорґанїзуємо „Січ“, що повинна бути взірцем для всїх „Січий“ на Буковинї.

По тім забрав слово п. В. Сїмович і докладно пояснив статути, а також вказав на цїли і задачі, які має се нове товариство до сповненя. Відтак пояснив також, чому розвязано тов. „Сокіл“, а засновано „Січ“, а то по просту тому, щоби не ріжнити ся навіть назвою від „Січий“, наколи послїдні захоплюють всї села і щоби в тім зглядї була одна цїлість.

П. Весоловский візвав присутних. щоби заняли ся ревно січовою справою і стреміли всї до того, щоби нове товариство розвивало ся як найкрасше і було взірцем всїх „Січий“, а члени могли навіть сповняти на припорученє „Союза Січий“ функцию інструкторів по сільских „Січах“. Лиш при ревнім і щирім посьвяченю доброму дїлу січової справи зможемо вповнї сповнити цїли і задачі, які покладає на нас наше товариство! Вкінци поставив внесенє на принятє предложеного статуту, що одноголосно принято. Відтак приступлено до вибору видїлу, в якого склад увійшли слїдуючі товариші: Антін Клим, кошовий; Михась Івашко, осавул; Гавр. Гордий, писар; др. М. Литвинович, скарбник; Іван Радомский, учитель; Ом. Могильницкий, хорунжий; Модест Левицький, сурмач; Евг. Федорович, І. четар, Яр. Весоловский, II. четар, Плятон Міґуля, III. четар і Василь Сїмович, IV. четар. Заступниками старшини вибрано: Ник. Ґараса, Якова Голоту і Івана Вишньовского. В ревізийній комісиї зістали вибрані: Іван Борис, Омелян Попович і віцем. др. Ст. Смаль-Стоцкий. Висоту вкладки означено по 50 сот. місячно.

При вільних внесенях забирали слово кількох бесїдників висказуючи вагу, як найскорше придбати членів для нового січового коша в Чернівцях. Нововибрана січова старшина бере ся жваво до дїла і вже незабаром розпічнуть ся в товаристві вправи ґімнастичні. Крім сего порішено уладжувати ґімнастичні ігри на вільнім воздусї, що повинна із радостию повитати вся наша громада. Розуміє ся, що товариство зможе розвивати ся тільки тоді, як до него приступати муть що раз нові члени. Тимто й кінчимо сї стрічки з зазивом Січової піснї — до кождого черновецкого Русина: Гей та до „Січи“ приставай!

НОВИНКИ.

Чернївцї, 7. червня 1905.

Із краєвого Видїлу. На засїданю краєвого Видїлу із дня 2. липня с. р. заявив краєвий маршалок бар. Юрій Василько, що член краєвого видїлу др. Ст. Смаль Стоцкий заявив єму, що в виду безосновних атаків із волоского боку і зміненої констеляциї полїтичної годї єму вести дальше аґенди краєвого Видїлу. В виду рішучого его обстоюваня при своїй заяві передав бар. Ю. Василько своє заступництво д-ру Волчиньскому, висловлюючи рівночасно найсердечнїйшу подяку д-ру Смаль-Стоцкому за его безоглядне і сумлїнне, дотеперішне веденє свого уряду. Розуміє ся, що др. Стоцкий остав на дальше членом краєвого видїлу і віцемаршалком сойму. При сїй нагодї не від річи буде замітити, що віцемаршалківство, яке є безплатне, обмежує ся тільки на проводї в соймі. Веденє аґенд краєвого видїлу одержав др. Стоцкий від краєвого маршалка тільки на основі его особистого довіря не з титулу віцемаршалківства, лиш як член краєвого видїлу. Се для дійсного висьвітленя „власти“ віцемаршалка, про яку тільки репетували волоскі шовінїсти і для виказаня цїлої безмежної недорічности глупеньких „наставлений“ добре звісного грошелупивого аґітатора в Gemeine freche Lügen-Zeitung, для якого основні відомости із краєвого законодавства — „темна вода во облацї“...

Буковиньскі желїзницї. На засїданю управляючої ради буковиньских желїзниць льокальних, яке відбуло ся дня 5. червня рішено передати будову желїзничої галузи Пожоріта—Люїзенталь фірмі К. і Е. Тавбер за цїну 234 500 корон.

Др. Василь Щурат, професор брідскої ґімназиї, дістав був — як ми свого часу доносили — припорученє від угорского правительства вислїдити на російскім Волини місце гробу ґрафа Форґача, товариша Франца II. Ракочого в повстаню против Австриї (в початках XVIII. столїтя). По полагодженю урядових формальностий, звязаних з сею справою, др. Щурат виїхав за кордон, де єму, на просьбу австро-угорского мінїстерства справ заграничних, мав ґубернатор полуднево-західного краю Кляйґельс дати потрібну поміч. Тепер — як доносить „Кієвлянин“ — др. Щурат сповнив свою задачу з успіхом — гріб Форґача віднайшов (була догадка, що Форґача похоронено коло міста Вишнївця, кременецкого уїзду, волиньскої ґубернїї). Др. Щурат повідомив о тім телеґрафічно ґенерал-ґубернатора, подякував єму за удїлену поміч і заповів, що вишле єму скоро потрібний звіт о знаходї місця гробу Форґача.

Личні вісти. Краєвий президент др. О. Бляйлебен повернув вже із Відня, куди був виїхав зараз після покінченя послїдної соймової сесиї.

Самоубійство. Фр. Вайнберґ аптикарский помічник в Кімполюнґу відобрав собі житє, зажиши значну дозу морфіни. Причина самоубійства не звісна.

Армати корабельні, які в морскій борбі відограють так важну ролю, дїлять ся на тяжкі (промір поверх 15 цм.), середні (промір 12—15 цм.) і легкі (промір меньший як 12 цм.) Найтяжші армати мають промір 30—43 цм. Крім сего розпадають ся вони ще на швидколадівні і швидкострільні. Швидколадівними зовуть ся тоті, що мають таке уряджене яке значно вкорочує час ладованя, а швидкострільними, як ще до того можна з них майже без перерви стріляти. До перших належать тільки армати меньшого калїбру, а швидкострільними бувають і важкі армати; із тяжких можна дати 1—6 вистрілів на мінуту, із середних 10—12, а з легких 15—20. Розмір ладунку зависить від обєму армат, тягар самого ладунку хитаєть ся в поодиноких державах між 324 до 816 кґр., промірі найбільших армат між 30—41 цм. а довготї від 6—12 м. Велике значінє при величи ладунку має якість пороху. Старий порох, що складав ся із сїрки, салїтри і вугля виходить що раз більше із ужитя, а на місце його уживають нїтроґлїцерини або нїтроцелюзльози. Щоб мати понятє про силу одного арматного набою скажемо, що сталевий ґранат із 25 цм. армати Крупа пробиває панцир корабля із кованого желїза грубого на 120 цм. Тепер як раз йдуть в военній технїцї заводи між конструкциєю великих армат а грубих панцирів, щоб одно другим зневтралїзувати.

Знятє клятви з Толстоя. Петербурский митрополїт Антонїй і товариш оберпрокуратора сьв. Синоду кн. Спіриньский-Шахматов висказали переконанє, як доносять „Новости“, що згідно з указом з 30. цьвітня с. р. о свободі вірувань належить зняти клятву церковну з ґр. Льва Толстоя.

Дефравдация. Капітан рахунковий Міллер, занятий в львівскім шпитали ґарнїзоновім виїхав перед 3 тижнями на 7 днів урльопу і доси не вернув. Шеф бюра др. Лїнк перевів шконтро каси і показало ся, що в касї бракує 6000 кор., а 6800 кор. підняв Міллер з почтової каси ощадности і з тим утїк з якоюсь любовницею. Розписано за ним гончі листи. За 6 місяців мав Міллер піти на емеритуру, вислуживши 40 лїт при війску.

Оповістки і т. п.:

Позір! В Шипотї приватнім над Серетом (повіт вижницкий) відбуде ся дня 18. червня на зелені сьвята с. р. о 2. год. по пол. отворенє „Січи“. Братя! Коли лежить Вам гуцульска доля на серцю, коли Ви желаєте добра і щастя нашій дорогій Гуцульщинї, то приходіть сотками на наше сьвято! Приходіть дорогі посестри і всї прихильники січової справи, щоби сьвято випало гарно, щоби загріли ся огнем зимні серця! Гаразд! — *Старшина.*

Із судової салї. Перед трибуналом черновецким вела ся через кілька днів взновлена розправа проти сучавского адвоката д-ра Шехнера і солїцитатора Блюма із Сучави обжалуваних о спроневірене. Розправа, яка викликала велику сензацию, покінчила ся вчера о год. 10. вечером присудом увільняючим Блюма, а засуджуючим д-ра Шехнера на два місяцї тяжкої вязницї.

Конкурс розписано на чотири 100 коронові стипендиї, порішені черновецкою радою міскою із нагоди 70. уродин цїсаря Франц Йосифа I, Роздасть їх після власного осуду дня 18. серпня 1905, почесний бурмістр міста Антін бар. Кохановский між чотири особи приналежні до Чернївцїв без огляду на пол. народність або віроісповіданє як вони покінчили вже 70 рік і не можуть нїяк на житє заробляти. Відповідно заосмотрені поданя треба вносити до черновецкого маґістрату найдальше до 15. липня 1905.

Видає товариство **„Руска Рада“**, в Чернівцях. За редакцию відповідає: Іван Захарко
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернївцях під зарядом Івана Захарка.